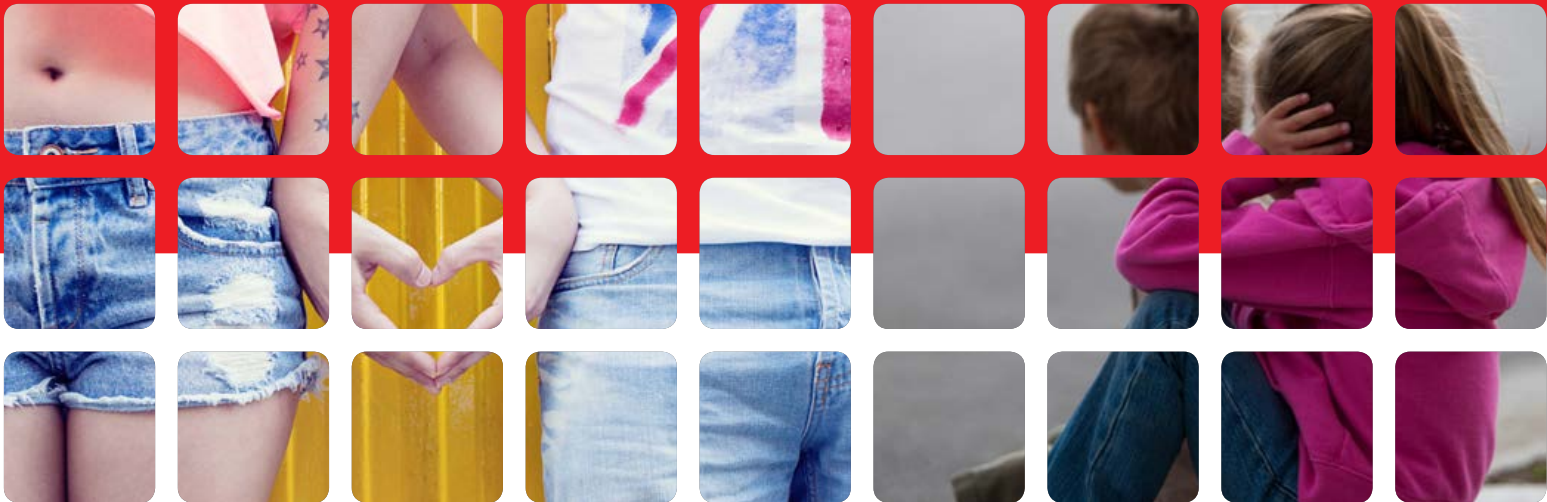

odineo

KENNISCENTRUM HOGER INSTITUUT
VOOR GEZINSWETENSCHAPPEN

2016

Opvoeding

Opvoedingsondersteuning	5
Opvoedingsondersteuning aan ouders met suïcidale jongeren	9
Levensbeschouwing en opvoeding	11
Awel, ik ben in de war	13
Contactbreuk bij scheiding	16
Een week mama, een week papa	18
Nieuw samengestelde gezinnen	20
Media-opvoeding	21
Pedagogiek	24
Opvoeding en sport	26

Diversiteit

Jongeren en diversiteit	29
Superdiversiteit	31
Transmigratie	34

Gezinnen in de samenleving

Gezinsbeleid	37
Onderwijs	39
Jeugdwerk	40
Meergenerationeel wonen	44
Familiale bemiddeling	48

Partnerrelaties

Tijd voor je relatie	51
Relaties en liefde	52
Seksualiteit	53
Liefde en seksualiteit op leeftijd	54

Zingeving en ethiek

Prenatale diagnostiek	57
Ethische vraagstukken	59

Kwetsbare gezinnen

(Mantel)zorg	61
Zorg en hulpverlening	62

Professionalisering

Professionaliteit in hoger onderwijs	65
FamCompass	67
Sociaal ondernemen	67
Informatie en communicatie	68

Wie zijn we?

Het kenniscentrum	73
De medewerkers	74
Niet te missen in 2017	79

In ontmoeting met de ander, leren we ook onszelf beter kennen. We ontmoeten de ander dagelijks in verschillende relaties: in onze partnerrelatie, in de relatie tot onze kinderen en onze ouders, in de relaties met collega's, burens of vrienden...

Geregeld worden we geconfronteerd met een ander die in zekere zin ook een vreemde is. Misschien leren we uit die ontmoetingen nog het meest, omdat ze ons doen nadenken over diversiteit en verschil, maar evenzeer over wat ons allen gelijk maakt en verbindt.

Die verbinding tussen mensen stond in 2016 vaak onder druk. Het wij-zijgevoel werd aangewakkerd door verschillende gebeurtenissen. Met het nieuwe project Diversi-Date willen we daar tegenin gaan. In 2017 laten we Brusselse jongeren met elkaar in dialoog gaan en ontdekken we zo de waarden die ons verbinden.

Ook het afgelopen jaar zetten we in op een sterkere verbinding tussen mensen, tussen familieleden en partners. Met 'Zoals het klokje thuis tikt' willen we het samenhuizen van ouders en volwassen kinderen ondersteunen. Mede dankzij onze aanbevelingen lanceerde de Vlaamse overheid de campagne 'Donderdag date-dag', om partners aan te moedigen meer tijd te maken voor hun relatie. In 'Awel, ik ben in de war door de scheiding van mijn ouders' formuleren we hoe kinderen na scheiding beter kunnen worden ondersteund, zodat zij zich terug veilig en veerkrachtig voelen in de relatie met hun ouders.

We verbinden ons ertoe in 2017 te blijven ijveren voor duurzame gezinsrelaties, en voor een samenleving waarin de ander geen vreemde is, maar een welkome nieuwe collega, student, buur of vriend, waarmee we in dialoog gaan. Samen met afgestudeerden uit de bacheloropleiding Gezinswetenschappen zullen we nadenken over hoe we ook gezinnen op de vlucht, specifiek kunnen ondersteunen.

Tanja Nuelant, studiegebieddirectrice &
Kathleen Emmerly, coördinatrice van het kenniscentrum

Opvoeding

1

Opvoedingsondersteuning

Veel steden en gemeenten richtten de afgelopen jaren een Huis van het Kind op. Ook in de gemeente Dilbeek is het Huis van het Kind in opbouw. Om de noden en wensen van de Dilbeekse ouders te bevragen, schakelden ze de hulp in van Kristien Nys en van prof. dr. Karla Van Leeuwen (Onderzoekseenheid Gezins- en Orthopedagogiek, KU Leuven). Een 100-tal Dilbeekse ouders vulden in het najaar van 2015 de online enquête in.

Op de opening van de Dilbeekse Welzijnscampus Nieuwenbos, op 20 maart 2016, kon een breed publiek voor de eerste maal kennismaken met de bevindingen van het onderzoek. Het onderzoeksrapport **'Dilbeekse Huis van het Kind in ontwikkeling. Behoeftenbevraging bij ouders'**, dat Kristien Nys samen met Karla Van Leeuwen en Kathleen Emmery schreef, werd gepubliceerd op 14 juni. Op 27 september gaf Kristien Nys een beknopte presentatie van de onderzoeksbevindingen. In de rondetafelgesprekken die daarop volgden dachten Dilbeekse ouders, vrijwilligers en beroepskrachten mee na over de uitdagingen voor het Dilbeekse

Huis van het Kind. De begeleiding van die rondetafelgesprekken werd verzorgd door de partners van het Dilbeekse Huis van het Kind, Lieve Duthoy (Orthopedagogiek) en Kristien Nys, Kathleen Emmerly, Dirk Luyten, Claire Wiewauters, Tanja Nuelant en Lieve Vanderstraeten.

Ook vzw De Keerkring vroeg aan Kristien Nys en Karla Van Leeuwen om ouders, maar ook het werkveld, te vragen naar hun behoeften wat betreft opvoedingsondersteuning, en de rol van vzw De Keerkring daarin. Dit onderzoek werd grotendeels in 2015 uitgevoerd. Het onderzoeksrapport **'Ouders en werkveld over opvoedingsondersteuning. Uitdagingen voor vzw De Keerkring'** werd op 20 juni 2016 aan het team van De Keerkring gepresenteerd, en op 29 september aan de Raad van Bestuur.

Dirk Luyten en Kristien Nys schreven samen het artikel **'Beleidsparticipatie bij de uitbouw van een Huis van het Kind: achtergrond en analyse'**, dat gepubliceerd werd in het decembernummer van het tijdschrift TerZake.

Ouders en werkveld over de uitdagingen voor het Dilbeekse Huis van het Kind

Wie

- Gemeente Dilbeek, OCMW, partners van het Dilbeekse Huis van het Kind
- Kristien Nys en Kathleen Emmerly, Kenniscentrum Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen (Odisee)
- Karla Van Leeuwen, Onderzoekseenheid Gezins- en Orthopedagogiek (KULeuven)

Vragen

- Kennen de Dilbeekse ouders het ondersteuningsaanbod, de diensten en organisaties in Dilbeek en omgeving?
- Hoe zien zij ondersteuning bij de opvoeding en andere domeinen?
- Wat verwachten of wensen ze?

Participatietraject

- Gemeente en OCMW
- Partners HVHK

Ouders bevragen?

- Wat?
- Hoe?

- Ouders aan het woord

Online bevraging

- Nov - dec 2015
- 100-tal ouders

Uitwisseling & concrete voorstellen

- Aanbod
- Bekendmaking
- Participatie ouders en werkveld, sept 2016, ...

- Ouders
- Vrijwilligers
- Beroepskrachten
- Partners HVHK
- Gemeente en OCMW

Bevindingen?
Terugkoppeling
ouders en werkveld?

- Gemeente en OCMW
- Partners HVHK

Meer weten?

- huisvanhetkind@dilbeek.be
- Kristien.nys@odisee.be

EXPOO, het Expertisecentrum
Opvoedingsondersteuning, vroeg
Kristien Nys als spreker voor een webinar over
opvoedingsondersteuning. Op donderdag 26 mei werd
de webinar live gevolgd door een 75-tal geïnteresseerden.
Je kan [het filmpje herbekijken](#) op de website van EXPOO.

Op 15 december 2016 had het 9de EXPOO-congres
plaats, fysiek in Brussel (in de Kind en Gezin Academie)
maar ook virtueel in Antwerpen (via een groot scherm in
De Nieuwe Vrede). Het Kenniscentrum Hoger Instituut
voor Gezinswetenschappen werkte aan dit congres mee
als partner. Kristien Nys gaf bovendien in een postersessie
toelichting bij de resultaten en het participatietraject
van het onderzoek '**Opvoedingsondersteuning: wat
verwachten ouders in Dilbeek?**'.

Veel ouders geven toe dat ze voor opvoedings-
advies wel eens te rade gaan in kranten en
tijdschriften of op televisie (zo is gebleken uit de
behoeftebevraging van Kristien Nys bij Dilbeekse
ouders). Gelukkig vinden de media de weg naar
onze medewerkers. In Het Belang van Limburg
van 10 juni kwam Hans Van Crombrugge aan het
woord in het artikel '**Een op drie ouders kibbelt
over opvoeding van kinderen**'. Op 25 juni vroeg De
Morgen zijn mening in het stuk '**Enige kinderen,
bange ouders. De impact van kleinere gezinnen op
de samenleving**' en op 30 juni kwam hij in dezelfde
krant aan bod over '**Te veel helpen maakt je kind
hulpeloos**'.

Het tijdschrift Libelle vroeg op 25 augustus aan Hans Van Crombrugge **'Waarom leek opvoeden vroeger toch een beetje gemakkelijker?'** Het Laatste Nieuws liet hem op 27 september aan het woord over een drop-off zone op de speelplaats waar ouders afscheid kunnen nemen van hun kinderen: **'Tot hier en niet verder, papa en mama'**. Van Crombrugge werd ook geïnterviewd voor het artikel **'Het dilemma van de grootouders: hoe vaak mag/moet ik er zijn voor mijn kleinkinderen?'** van Het Nieuwsblad op 28 november.

In **De Bende van Annemie**, op Radio 1, ging het op 13 september over hoe ver ouders kunnen gaan in het opnemen voor of verdedigen van hun kinderen. Claire Wiewauters reageerde: **"Onvoorwaardelijke liefde betekent niet: de klappen voor je kind opvangen; maar wel: achter je kind staan, en het ondersteunen bij het opvangen van de klappen."** Op deredactie.be verscheen op 6 december het artikel **'Steeds meer mannen worden papa na 45'**, waarin onder meer Claire Wiewauters reageerde.

Op 9 december verscheen ten slotte een opinie van Hans Van Crombrugge in De Standaard over prins Laurent: **'Kind van de koninklijke kansarmoede'**, waarin hij argumenteert dat een kind nooit slachtoffer mag zijn van de sociale rol van zijn ouders.

Opvoedingsondersteuning aan ouders met suïcidale jongeren

Voor ouders die te maken krijgen met een ernstige crisis, zoals suïcidale gedachten of gedrag bij hun kind, bestaat er nog maar weinig gepaste opvoedingsondersteuning. Tot die conclusie kwam Alexandre Reynders. Na zijn doctoraat over suïcide, startte hij met een project over **'Opvoedingsondersteuning aan ouders met suïcidale jongeren'**. Daarmee beoogt hij een tool te ontwikkelen om de opvoedingsvaardigheden van ouders met een suïcidaal kind te ondersteunen. Voor dit project werken we samen met het Vlaams Expertisecentrum voor Suïcidepreventie, Expoo, Zorg voor Suïcidepogers, en de Zelfmoordlijn.

Op 24 november gaf Alexandre Reynders de lezing **'Ervaringen, verwachtingen en noden van ouders van een suïcidaal kind'** voor medewerkers van CGG Brussel en op 9 december voor hulpverleners uit Gent, beide op initiatief van Zorg voor Suïcidepogers. Op 1 december gaf hij bovendien deze lezing op een internationale meeting van Vlaamse en Nederlandse suïcideonderzoekers, een initiatief van de Eenheid voor Zelfmoordonderzoek van UGent en VU Amsterdam.

Vlaanderen
is zorg

In januari 2016 publiceerde De Standaard een artikel waarin Reynders' doctoraat over regionale verschillen tussen Vlaanderen en Nederland inzake suïcide en psychische problemen uitgebreid werd besproken: **'Vlaming schaamt zich voor psychische problemen'**. Op 9 februari verscheen het artikel **'80% meer suïcides in Vlaanderen dan in Nederland'** van zijn hand op Sociaal.Net.

Het Tijdschrift voor Psychiatrie publiceerde in februari het artikel **'Risicofactoren en beschermende factoren inzake suïcide in Nederland en Vlaanderen'**, door Alexandre Reynders, Ad Kerkhof, Geert Molenberghs en Chantal Van Audenhove. Dezelfde auteurs schreven ook de bijdrage **'Stigma, Attitudes, and Help-Seeking Intentions for Psychological Problems in Relation to Regional Suicide Rates'** voor het internationale tijdschrift *Suicide & Life-threatening Behavior*, dat eveneens in februari verscheen.

Op 10 september 2016 presenteerde Alexandre Reynders een onderzoeksposter over zijn doctoraat, getiteld **'Human values and socio-economic values in relations to suicide. A longitudinal analysis of regional suicide rates in 11 European countries'** op het zestiende European Symposium on Suicide and Suicidal Behavior, in Oviedo (Spanje). Uit 155 inzendingen won hij de Researcher Award in de categorie **'Epidemiology & mental health'**. In totaal waren er 4 categorieën.

Levensbeschouwing en opvoeding

WBewust of onbewust geeft iedereen in de opvoeding van de kinderen idealen door over een goed en zinvol leven. Je levensbeschouwing bepaalt wat die idealen zijn. Hans Van Crombrugge en Naïma Lafrarchi werkten samen met onderzoekers van Driestar Educatief (Gouda) aan een onderzoeksproject over de opvoedingsidealen van moslimgezinnen (in Vlaanderen) en christelijke gezinnen (in Nederland). Op 20 januari 2016 organiseerden ze samen het symposium **'De impact van opvoedingsidealen'** in Gouda. Hans Van Crombrugge gaf er de lezing **'Levensbeschouwing en opvoedingsidealen: moslimouders en jongeren'**. Hij verzorgde tevens de deelsessie **'Opvoedingsidealen als werkwoord: generatieverschillen bij moslims inzake opvoedingsidealen'**.

In juni 2016 vervoegde Kim Lecoyer ons team. Zij werkt samen met Hans Van Crombrugge verder aan het Vlaamse gedeelte van dit onderzoek.

Op het onderzoeksseminarie 'Kinderrechten en diversiteit in onderzoek' op 25 februari 2016 sprak Hans Van Crombrugge over '**Kinderrechten en kindbeelden in Islam**'. Atlas Inburgering en Integratie Antwerpen nodigde hem uit op 7 maart voor het Inburgeringstraject voor Imams uit Marokko, waar hij een lezing gaf over '**Opvoeden in moslimgezinnen en islamitische pedagogiek in de migratie**'. Zijn lezing werd simultaan vertaald naar het Arabisch.

In het Jisr Al Amana Instituut mocht Van Crombrugge op 14 mei spreken over '**Opvoedingsidealen van moslim jongvolwassenenen. Verkenning en duiding**', op hun studiedag 'Islam en burgerschap. Op een studiedag van het Zeepreventorium De Haan op 1 juli sprak hij over '**Opvoeding in moslimgezinnen en islamitische pedagogiek**' en voor vzw De Touter gaf hij op 21 september de bijscholing '**Opvoedingsidealen van jonge moslims en islamitische pedagogiek**'.

Aan de bacheloropleiding Orthopedagogiek van de AP hogeschool gaf hij twee gastcolleges op 7 en 9 november 2016, over '**Moslimgezinnen in de migratie en islamitische pedagogiek**'.

Onze jaarlijkse bijscholing 'Islamitische visies op relaties en opvoeding' organiseerden we in 2016 voor het eerst in samenwerking met Vormingscentrum Guislain in Gent. De vorming had daar plaats op 4, 11 en 18 maart. Hans Van Crombrugge gaf er de lezing '**Opvoeden met de koran: islamitische pedagogiek**'.

Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen - HIG
 Gepubliceerd door Lut Verstappen Van Damme (7) · 30 mei ·

Over moslimjongeren horen we vaak negatieve dingen, maar de realiteit is dat moslimjongeren en –meisjes het over het algemeen gewoon goed doen. Zij zoeken, net als alle andere jongeren, hun weg in het leven en een houvast. Die vinden ze vaak in religie. Hans Van Crombrugge ging ons onderzoek hierover bij Vlaamse en Nederlandse gezinnen uitleggen tijdens een vorming voor imams, georganiseerd door het Jisr Al Amana Instituut te Antwerpen, naar eigen zeggen 'een van de eerste onderwijsinstellingen in dit land die zich bezighoudt met de vorming van goede Europese moslimburgers'.

Details nieuws - Jisr Al Amana Instituut
 Zaterdag 14 mei werd er een vervolg gegeven aan de reeks vormen vormen voor imams (en bij uitbreiding ook islamieerkrachten en islamconsulenten) in functie entot opleiding. De heer Abderrahman Ben Allouch, imam van de Inaba
 JAW ELBRALE

645 bereikte personen. [Bericht promoten](#)

Leuk Reactie Delen

Koen Ponnet, Kristine Donche en 8 anderen

Awel, ik ben in de war

Begin 2016 stelden Claire Wiewauters en Kathleen Emmerly de resultaten voor van hun onderzoek 'Awel, ik ben in de war door de scheiding van mijn ouders'. In dit project analyseerden ze in samenwerking met tweedejaarsstudenten Gezinswetenschappen 145 chatgesprekken van kinderen en jongeren met de hulplijn Awel, waarin het thema scheiding en leven in een nieuw samengesteld gezin aan bod kwam. De resultaten werden gebundeld in het rapport '**Awel, ik ben in de war door de scheiding van mijn ouders**' en voorgesteld aan een twintigtal aanwezigen, pers, externe experts en studenten, op 21 januari 2016.

Diezelfde dag kreeg het onderzoek meteen heel wat pers aandacht. De Standaard publiceerde het artikel '**Bij scheiding moet ook kind bemiddeling kunnen vragen**' en op deredactie.be verscheen '**Tieners van gescheiden ouders hebben vaak nood aan vangnet**'. Claire Wiewauters werd geïnterviewd voor **Het Journaal** en was te gast bij Ruth Joos in '**De wereld vandaag**' op Radio 1. Het jeugdjournaal Karrewiet zond 's avonds een reportage uit over de onderzoeksresultaten met getuigenissen van kinderen: '**Mijn ouders zijn gescheiden?**'.

Op 22 januari schreef De Standaard het uitgebreide artikel 'Awel, ik ben in de war door de scheiding van mijn ouders'. Online verscheen op Weliswaar het artikel 'Awel, ik ben in de war. Kinderen over de scheiding van hun ouders'.

Op de dag van de persvoorstelling diende Vlaams volksvertegenwoordiger Katrien Schryvers reeds een vraag in om uitleg over ondersteuning voor kinderen van gescheiden ouders, gericht aan Vlaams minister Jo Vandeuren. Deze werd behandeld in de **Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin** op 26 januari 2016.

Kathleen Emmery gaf een vorming voor de vrijwilligers van Awel, afdeling Brussel, gebaseerd op hun onderzoeksresultaten, op 12 april.

De maanden daarna bleven in het teken staan van de positie van kinderen na scheiding. In Basis, het ledenblad van het Christelijk Onderwijzersverbond, verscheen in februari een interview met Claire Wiewauters onder de titel 'Juf, mijn hoofd is in de war. **Mama en papa gaan scheiden**'. Op 4 maart publiceerde De Bond het artikel 'Mijn ouders zijn gescheiden, mijn hoofd is veel in de war'.

Sibille Declercq, Claire Wiewauters & Kathleen Emmery

Foto: An-Sofie Soens

Op 15 april verzorgde Claire Wiewauters samen met Sibille Declercq, coördinator van Awel, een debatlunch, ingericht door het contactcomité van organisaties voor Jeugdzorg (COJ) in het Boudewijngebouw van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel.

Claire Wiewauters nam op 10 mei deel aan de provinciale preselectie van de **Wetenschapsbattle**: een initiatief en wedstrijd van The Floor is Yours, waarbij onderzoekers hun onderzoeksproject voorstellen aan lagereschoolkinderen en ook door hen worden beoordeeld. Claire presenteerde het onderzoek 'Awel, ik ben in de war door de scheiding van mijn ouders' en eindigde op 10 mei op de eerste plaats in de provincie Antwerpen. Ze behaalde de derde plaats toen ze het in de finale op 13 mei opnam tegen de winnaars uit de andere provincies.

Op 27 november vond in Brussel het wetenschapsfestival 'Je Kun(s)t Het' plaats, georganiseerd door Odisee en KU Leuven waarbij onderzoekers workshops en lezingen voor gezinnen aanboden. Op deze dag hernam Claire Wiewauters haar lezing van de Wetenschapsbattle voor een publiek van jong en oud.

Hogeschool PXL organiseerde op 16 december een studiedag over vechtscheidingen: 'Ik hou van jou... Ik hou alles van jou'. Kathleen Emmery en Claire Wiewauters brachten er de lezing "'Mijn hoofd is in de war': het narratief van kinderen bij moeilijk verlopende scheidingen'. Claire Wiewauters verzorgde in de namiddag tevens een workshop: 'Het perspectief van het kind bij een conflictueus verlopende scheiding: hoe de verwarring ontwarren en het kind versterken?'.

Contactbreuk bij scheiding

In de loop van 2016 voerden Kathleen Emmery en Claire Wiewauters een vervolgonderzoek uit, via een verdere analyse van zestig gesprekken waarin kinderen aangeven dat ze na de scheiding weinig en/of geen contact hebben met een van de ouders. Samen gaven ze op 26 september 2016 de lezing **'PAS en waarom uit het oog niet uit het hart is! Kinderen verst(r)ikt in verbinding'** op de conferentie 'Ouderverstoting in Vlaanderen' ingericht door de Universiteit Antwerpen. Ze publiceerden hun lezing ook

in het tijdschrift Relaties en Nieuwe Gezinnen onder de titel **'Parental Alienation Syndrome of contactbreuk. Waarom uit het oog niet uit het hart is. Kinderen verst(r)ikt in verbinding'**.

16

 Odisee Campus Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen
Gepubliceerd door Eline Mechels · 22 september

Claire Wiewauters deze week in Knack! Ouderverstoting is het thema, net als haar deelname aan een conferentie op de Universiteit Antwerpen, en een artikel van o.a. haar hand dat in de volgende editie van Relaties en Nieuwe Gezinnen verschijnt.

verhaal de kinderen. Dit een onderzoek naar aan de afwisselend trekt omdat hij zijn eigen of dochter of zoon niet meer heeft gevonden, maar worden dan de meest vreesgevoelende en niet altijd even accurate observaties aan gezinsleden. Ook daar hulpverleners en juristen. Het komt dat alleen dochter ouderverstoting een eerdere zaak is, maar ook daar het gezin aan diegenen niet behoorlijk onderzoek. Volgens gezinspsycholoog Claire Wiewauters van het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen, dat binnenkort een editie zal meer het onderzoek heeft, spelen we zelfs beter uit van 'ouderverstoting' Wiewauters. De term wordt te veel naar voren komen, althans een kind bewust en rationeel heeft een scalaar of moeder niet meer te doen. De werkelijkheid is veel ingewikkelder. Wat mij betreft hebben we het vresen over "contactbreuk".

De meeste kinderen die een van hun ouders niet meer zien, kiezen daar zelf zelf voor.

804 bereikte personen

Bericht promoten

Leuk Reactie Delen

Marleen Van Dessel, Jade Vandevenne en 13 anderen

1 keer gedeeld

Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen - HIG
Gepubliceerd door Eline Mechels 191 · 3 augustus ·

Claire Wiewauters schreef vorige maand een gastcolumn in tijdschrift Metafoor. Ze putte daarvoor o.a. inspiratie uit het onderzoek dat ze samen met Kathleen Emmerly en Awel voerde 'Awel, ik ben in de war door de scheiding van mijn ouders'. (Zie ook <http://www.hig.be/.../onderzoeksrapport-awel-ik-ben-de-war-do...>)

1.088 bereikte personen Bericht promoten

Leuk Reactie Delen

Lut Verstappen Van Damme, Dirk Geldof en 9 anderen

1 keer gedeeld

Claire Wiewauters gaf voor de conferentie een interview in het tijdschrift Knack van 21 september: **'Ouderverstoting is nooit de schuld van het kind'**, en in juli verscheen een gastcolumn van haar hand in het tijdschrift Metafoor **'Kinderen verstrikt in verbinding: of waarom uit het oog niet uit het hart is'**.

In de decembereditie van Psychologies is een hoofdartikel aan het thema contactbreuk na scheiding gewijd. Zowel Claire Wiewauters als afgestudeerde Gezinswetenschapper Linda Puttenaers werden geïnterviewd. Puttenaers schreef als ervaringsdeskundige in haar eindproef een pleidooi voor lotgenotencontact, en nam eind 2016 het initiatief voor de oprichting van zo'n groep.

Een week mama, een week papa

18

Na de uitgave van haar boek **'Een week mama, een week papa: wat kinderen bij een scheiding écht nodig hebben'** in 2014 startte Claire Wiewauters met een lezingenreeks **'Mijn ouders zijn uit elkaar'**, georganiseerd door de Gezinsbond. De laatste lezing had plaats op 25 mei 2016 in Sleidinge.

Verder geeft ze regelmatig bijscholingen of workshops over kinderen ondersteunen bij scheiding. Zo organiseerden we in samenwerking met het Groepscentrum Permanente Vorming van Odisee de bijscholing **'Een week mama, een week papa. Kinderen ondersteunen bij scheiding'**, die door Wiewauters werd verzorgd op de campus Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen op 26 februari en 4 maart 2016.

Aan de universiteit van de Derde Leeftijd van Thomas More gaf Claire Wiewauters een gastles op 23 februari over **'Kinderen en scheiding : rol van de grootouders'**. Dezelfde maand verscheen in het tijdschrift Caleidoscoop een artikel van de hand van Wiewauters onder de titel: **'Kinderen (en ouders) in de scheidingsstorm: een uitdaging voor de school?'**.

Aan de masterstudenten Orthopedagogiek van de KU Leuven mocht Claire Wiewauters het gastcollege 'Liefde is een werkwoord. Scheiden is dat ook' doceren, op 3 mei 2016. In september werd Wiewauters geïnterviewd voor het artikel 'Als mama en papa uit elkaar gaan. Doet scheiden altijd lijden?' in Goed Gevoel.

Door het werkveld wordt Claire regelmatig gevraagd om vanuit haar expertise mee te denken. Op 1 februari 2016 nam Claire Wiewauters deel aan een interactief panelgesprek bij de Dienst Welzijn en Gezondheid van de provincie Antwerpen over 'Kinderen uit de Knel: 1 jaar later'.

Op 19 oktober gaf ze bijscholing aan de ambulante gezinsbegeleiders en hun coördinatoren van AIKO-CKG Lentekind te Vimmeren, om het perspectief van kinderen bij scheiding meer in de gezinsbegeleiding zichtbaar te maken. Op 20 oktober was ze te gast bij CAW Zuid-West-Vlaanderen waar ze voor hun medewerkers de vorming verzorgde over 'De werkelijkheid van ouder(s), kind en hulpverlener bij (moeizaam verlopende) scheiding'.

Ten slotte werd Claire uitgenodigd door het Kinderrechtencommissariaat om op 24 oktober in een rondetafelconferentie mee na te denken over het recht op gezondheidszorg, en wat te doen met de noodzaak aan toestemming van beide ouders voor toegang tot (geestelijke) gezondheidszorg.

Nieuw samengestelde gezinnen

Tine Maenhout presenteerde op 18 april haar boek 'Jij, hij, zij, ik en al de kinderen. De wonderlijke chaos van een samengesteld gezin' in de Standaard Boekhandel in Antwerpen. Samen met Dirk De Wachter werd Claire Wiewauters op die avond gevraagd de boekvoorstelling mee op te luisteren. In het hoofdstuk '**Spaghetti met pili pili**' schrijft Tine Maenhout het interview neer dat ze met Wiewauters had over de loyaliteitshuishouding binnen samengestelde gezinnen.

Claire Wiewauters werd ook geïnterviewd voor het artikel '**Het samengesteld gezin: wat zijn de uitdagingen?**' in de juli-editie van Vitaya Magazine.

Op 7 oktober was ze de hele dag te gast bij de Ambassade, waar ze haar expertise omtrent kinderen in nieuwe gezinsvormen inzette bij het herwerken van de jongerengids en de website van de Ambassade.

Media-opvoeding

In september 2015 gingen Koen Ponnet en Katrien Symons van start met het onderzoeksproject **'Jongeren online! Onderzoek bij gezinnen naar de ouder-kindcommunicatie over online contactrisico's'**, in samenwerking met prof. dr. Michel Walrave en dr. Wannes Heirman van MIOS (Universiteit Antwerpen) en Griet Frère van de lerarenopleiding van Odisee. In de loop van 2016 vonden nog enkele focusgesprekken met ouders plaats, en lanceerden de onderzoekers een enquête.

Koen Ponnet is mede-auteur van het boek **'Youth 2.0: Social Media and Adolescence. Connecting, Sharing and Empowering'**, samen met Michel Walrave, Ellen Vanderhoven, Jacques Haers en Barbara Segaert, dat in 2016 uitgegeven werd door Springer International Publishing. Daarnaast publiceerde hij samen met Joris Van Ouytsel, Ellen Van Gool, Michel Walrave en Emilie Peeters het artikel **'Exploring the role of social networking sites within adolescent romantic relationships and dating experience'** in het internationale tijdschrift Computers in Human Behavior, en samen met Van Ouytsel, Walrave en Leen d'Haenens schreef hij **'Adolescent sexting from a social learning perspective'** in Telematics and Informatics. Ponnet werd daarnaast als deskundige gevraagd voor het grote mediaopvoedingsdebat op 12 mei 2016, georganiseerd door Mediawijs.

Katrien Symons nam samen met Prof. Michel Walrave op 29 januari 2016 deel aan het **'Jeugdparlement'**: jongeren debatteerden in het federaal parlement over voor hun relevante maatschappelijke thema's. Hiervoor bereidden ze een presentatie en discussiepunten voor over *sharenting*: ouders die foto's van hun kinderen delen op sociale media.

Daarnaast schreef Katrien Symons samen met Sabine Hellemans, Hans Vermeersch en Mieke Van Houtte het artikel **'The Effect of Family Violence on Sexual Victimization among Young Women'** dat de Journal of Family Violence publiceerde op 2 februari. Ze werd geïnterviewd door het onafhankelijk studentenblad Veto voor hun dossier **'Online naakt'** dat verscheen op 11 april. Op 12 oktober schreef ze een bijdrage voor de wetenschapsblog Mensenkennis, getiteld **'Seksueel geweld, eigen aan onze cultuur?'**. Het werd diezelfde dag online al overgenomen door Knack.

Jongeren online!

Onderzoeksproject rond internetgebruik bij jongeren van 13-18 jaar

Focus

- Zijn ouders op de hoogte wanneer hun kind gepest wordt of zelf pest online?
- Welke afspraken maken ouders met hun jongere rond hun internetgebruik?
- Hoe kunnen ouders meer betrokken zijn bij het internetgebruik van hun kind?

Opzet

- Kwantitatief onderzoeksluik: survey bij 357 Vlaamse gezinnen
- Kwalitatief onderzoeksluik: zes focusgroep-gesprekken met ouders

Output

- Workshop voor jongeren eerste graad secundair - gebruik door leerkrachten
- Input voor bestaande vormingswebsites en programma's

Enkele resultaten

- De meeste ouders passen regels en afspraken toe
- Ouders rekenen vooral op de rol van open communicatie
- Ouders zijn niet goed op de hoogte van negatieve online ervaringen van hun kind

	♂	♀
Cyberpesten - slachtoffer	8.1%	24.1%
Cyberpesten - dader	6.8%	8.2%
Sexting - foto verstuurd	99%	7.7%
Sexting - foto doorgestuurd	7.5%	9.2%

Save the date!
Studiedag op 1 juni 2017
i.s.m. de Gezinsbond

Kennecentrum Hoger Secundair voor Gezinwelzijn (KvG) | Linnéwetenschappelijk Onderzoek (MOC) | JG

Contact: katrien.symons@kuv.be

on:ree
ONDERZOEKSCENTRUM HOOGER SECUNDAIR VOOR GEZINWELZIJNSONDERZOEK

Kennecentrum Hoger Secundair voor Gezinwelzijn (KvG) | Linnéwetenschappelijk Onderzoek (MOC) | JG

www.kuv.be
www.on:ree.be

ASSOCIATIE
K.U. LELIJEVEN

Universiteit
Antwerpen

Mediawijs organiseerde een congres op 15 en 16 november, met als thema: Mythes en media. Daar gaf Katrien Symons een lezing over internetopvoeding bij tieners. Nog in november verscheen het artikel '**Parental Knowledge of Adolescents' Online Content and Contact Risks**' van Katrien Symons, Koen Ponnet, Kathleen Emmerly, Michel Walrave en Wannes Heirman, in de Journal of Youth and Adolescence.

Tijdens een internationale conferentie rond 'Sexual and Reproductive Health and Rights', georganiseerd door ANSER op 1 en 2 december 2016 in Gent, verzorgde Katrien Symons een presentatie rond sexting bij jongeren. Op het Wetenschappelijk Congres Seksuele Gezondheid, georganiseerd door Sensoa op 9 december 2016 in het Vlaams parlement, gaf Symons de lezing '**Algemene en persoonlijke sexting scripts bij adolescenten**'. Ze lichtte tevens enkele onderzoeksresultaten toe op een van de postersessies van het EXPOO-congres op 15 december. Ook in december werden resultaten van het 'Jongeren Online!'-project bekendgemaakt via de website van Weliswaar.

Pedagogiek

In 2016 kreeg het boek 'Pedagogen in klein bestek' van Tom Kroon en Bas Levering een vierde herziene en uitgebreide druk. Daarin schreef Hans Van Crombrugge vier hoofdstukken: **'Jean-Jacques Rousseau. Meer dan een romantisch kindbeschermer'**; **'Ellen Key. Feministisch pleitbezorger van de eeuw van het kind'**; **'François Fénelon. Amuseren om te leren'** en **'Muhammad Iqbal. Opvoeden tot zelfontplooiing'**. Dat laatste hoofdstuk schreef hij in samenwerking met Naima Lafrarchi.

Op de studiedag 'Opvoeden in tijden van angst en onzekerheid' georganiseerd door De Brug op 25 maart 2016, gaf Hans Van Crombrugge een lezing over **'De (voor)waarden van dialoog in opvoeding'**. Hij sprak over **'De pedagogische relatie vandaag'** op het evenement 'De erfenis van Don Bosco' op 21 april, en gaf de lezing **'Opvoeden in tijden van angst'** op de Universitaire Dinsdaglezingen die georganiseerd werden door Odisee, KU Leuven en de Buren op 26 april.

Driestar Educatief, waar Hans Van Crombrugge mee samenwerkt in het kader van het onderzoeksproject 'Levensbeschouwing en opvoedingsidealen', organiseerde op 19 mei 2016 in Gouda de conferentie 'Erasmus: bijbels humanist en christenpedagoog'. Van Crombrugge gaf er de lezing **'Erasmus als pedagoog: van voetnoot tot gesprekspartner'**. Hij werd geïnterviewd door het Reformatorisch Dagblad voor het artikel **'Erasmus als sleutelfiguur. Driestar Educatief organiseert symposium over humanist en pedagoog'** dat op 20 mei verscheen.

Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen - HIG

Gepubliceerd door Eline Mechels [?] · 16 augustus · €

Pedagoog en onderzoeker Hans Van Crombrugge werkte mee aan de vernieuwde heruitgave van het boek 'Grote pedagogen in klein bestek'. Hij schreef bijdragen over Jean-Jacques Rousseau, François Fénelon, Ellen Key en Muhammed Iqbal.

Grote pedagogen in klein bestek door Tom Kroon, Bas Levering (red.)

In Grote pedagogen in klein bestek worden het gedachtegoed en de levensloop van drieënvijftig grote pedagogen en denkers over opvoeding besproken: van Comenius tot Korczak, van Mohammed tot Montessori, van Plato tot Spock. Kernvragen zijn: hoe keken zij tegen kinderen aan, hoe dachten zij over opvoe...

SWPBOOK.COM

875 bereikte personen

Bericht promoten

Leuk Reactie Delen

Fatima Iba, Koen Ponnet en 16 anderen

Opvoeding en sport

In 2013 rondten Hans Van Crombrugge en Joris Lambrechts hun onderzoeksproject 'Ouders en jeugdsport: geen kinderspel. Opvoedingsondersteuning voor ouders in jeugdsportclubs' af. Het blijft een actueel onderwerp. Joris Lambrechts geeft nog steeds regelmatig de bijscholing '**Van 'moetivatie' naar motivatie? Train de trainer... én de ouders!**', op vraag van jeugdsport-verenigingen en andere geïnteresseerden. De **Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media** pikte het thema op. Op 21 april 2016 stelde Vlaams volksvertegenwoordiger Joris Pochet aan minister Muyters een vraag over de prestatiedruk van ouders bij jeugdsporters. Het kabinet van Muyters consulteerde voor hun antwoord de onderzoeksresultaten van het project van Hans Van Crombrugge en Joris Lambrechts.

Ook de media weten Joris Lambrechts te vinden wanneer het thema aan bod komt. Zo interviewde De Standaard hem op 13 april 2016 voor het artikel '**Ouders van sportende kinderen bedoelen het goed, maar...**'. De Morgen contacteerde hem meermaals het afgelopen jaar: op 14 april werd hij geïnterviewd inzake het '**Bericht voor de zijlijn: papa, roep niet zo hard**', op 2 september ging het over '**De hobby's van je kinderen en hoe ze te managen**', en op 4 oktober werd zijn mening gevraagd voor het artikel '**Veel enthousiasme, weinig talent**'. Op 1 december werd hij geïnterviewd voor het Journaal van Eén, naar aanleiding van een charter waar de Limburgse voetbalbond aan werkt.

Het Belang van Limburg interviewde Lambrechts voor hun vaste rubriek 'Het Hoogste Woord'. Op 25 mei 2016 verscheen dit interview onder de titel 'Spelers schoppen het verder als plezier primeert'.

In oktober 2016 verscheen het boek 'Vuile zwarte. Over racisme in het Belgisch voetbal' van ex-voetballer Paul Beloy en Frank Van Laeken. Zowel in het boek zelf als in een interview met De Morgen vermeldde Beloy het vormingspakket 'Ouders en clubs: één doel!?', ontwikkeld door Joris Lambrechts en Hans Van Crombrugge. Volgens hem zou het een antwoord kunnen bieden op de bestaande vragen en problemen over racisme binnen jeugdvoetbal, op en naast het veld.

Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen - HIG
Gepubliceerd door Eline Mechels [?] · 1 december om 18:51 · €

Mogen voetbalouders binnenkort niet meer tieren langs de zijlijn? Joris Lambrechts mocht reageren op het journaal van 13u over het charter waar de Limburgse voetbalbond aan werkt. Voeger onderzocht hij samen met Hans Van Crombrugge de impact van het gedrag van ouders op de motivatie en het speelplezier van jeugdsporters.
Meer info: <http://www.hig.be/.../ni.../ouders-en-jeugdsport-geen-kinderspel>

Joris Lambrechts
Hooger Instituut voor Gezinswetenschappen

Het journaal 1 - 01/12/16

DEREDACTIE.BE | DOOR VRT DEREDACTIE.BE

28

Diversiteit

2

Jongeren en diversiteit

Het kenniscentrum ging in september 2016 van start met het nieuwe project **Diversi-Date**, onder leiding van Alexandre Reynders, met Leen De Clercq, Eline Mechels en in samenwerking met Axcen. *Diversi-Date* is in de eerste plaats een dialoogdag waarop een honderdtal Brusselse jongeren samen kunnen nadenken en werken rond identiteit en levensbeschouwing. Deze zal in het voorjaar van 2017 plaatshebben. Studenten uit het tweede jaar Gezinswetenschappen zullen de jongeren begeleiden. Op basis van de ervaringen van de dag zullen we nadien een *Diversi-Date* draaiboek maken waarmee andere scholen of organisaties jongeren met elkaar in dialoog kunnen laten gaan.

Diversi-Date werd geïnspireerd door de focusgroepen met Brusselse scholieren die we in 2015 organiseerden in het kader van de publicatie '**Jong met een hart voor familie**'. Kathleen Emmery mocht over die publicatie een lezing geven op de boekenbeurs in Antwerpen op 2 november 2016: '**Welke toekomst dromen jongeren voor zichzelf?**'.

In 2016 organiseerde het kenniscentrum een eerste maal de bijscholing **'Moslimjongeren op school'** in samenwerking met het vormingscentrum Guislain in Gent, waar de bijscholing plaats had op 15 november. Tijdens deze vorming konden professionals uit het onderwijs inspiratie opdoen om moslimjongeren positief te benaderen en te begeleiden. Hans Van Crombrugge gaf er les over **'Onderwijs: levensbeschouwelijke identiteit en burgerschap'**. Daarnaast waren Khalid Benhaddou (hoofdimam van de Al Fath moskee te Gent) en Khadija Aznag (Agentschap Integratie en Inburgering) lesgevers op deze bijscholing, die door een veertigtal deelnemers werd bijgewoond.

Samen met Groep INTRO vzw en de partners van **'Overleg Beperkt!?'** was het kenniscentrum Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen organisator van de vormings- en netwerkmiddag **'Hoe kijken moslims naar handicap?'**.

Deze werd op 29 november 2016 georganiseerd in jeugdtheater Bronks, in Brussel. Een 160-tal deelnemers uit hulpverlening, sociaal-cultureel werk en onderwijs waren hierbij aanwezig.

**DINSDAG
29/11/2016**

HOE KIJKEN MOSLIMS NAAR HANDICAP?

**BRONKS -VARKENSMARKT 15-17
1000 BRUSSEL**

Professionelen - 30€
Studenten - 10€

12:30
Onthaal

12:45
Verwelkoming

13:00
Algemene inleiding door
N. Maher

15:10
Pauze met dessertsbuffet

15:40
Inhoudelijke verdieping in 6
Keuzesessies (zie achterkant)

17:00
Afsluitmoment met methodiekenmarkt

ASSISTENTIE NODIG? GEEF HET AAN BIJ DE INSCHRIJVING!
<http://events.groepintro.be/studiedag>
<http://events.groepintro.be/studiedagstudent>

Groep **INTRO**
vzw

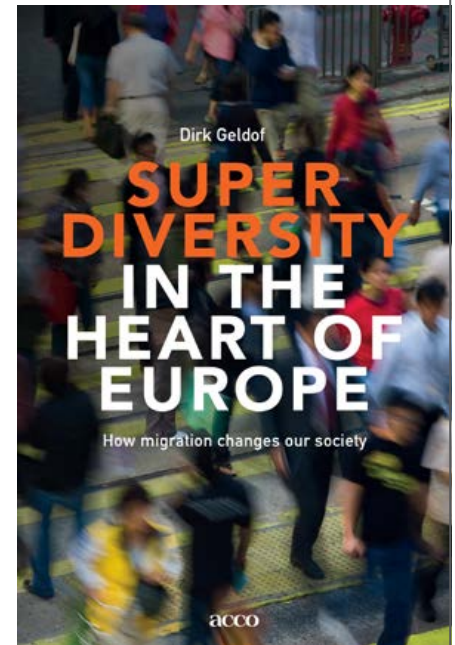
Overleg
Beperkt!
Hoger Instituut voor
Gezinswetenschappen

ben
Agentschap voor
Integratie en Inburgering

u
brussel

Superdiversiteit

Het succesvolle 'Superdiversiteit' van Dirk Geldof uit 2013 kreeg in 2016 een zesde druk en verscheen in januari 2016 in een Engelse vertaling bij uitgeverij Acco: **'Superdiversity in the heart of Europe. How migration changes our society'**. Er volgden het afgelopen jaar nog meer internationale publicaties. Zo schreef Dirk Geldof het hoofdstuk **'Superdiversity and the city'** in het boek 'Social Work and the city. Urban themes in 21st-century social work', onder redactie van Charlotte Williams. Op de conferentie 'Frontiers and Borders of Superdiversity: theory, method and practice' in Birmingham op 23 en 24 juni 2016 presenteerde hij zijn paper **'The breakthrough of superdiversity in Belgium. An analysis of why and how the concept of superdiversity is used'**.

Op de TISSA-conferentie 'Social work as a forum for democracy' van 19 tot 24 augustus in Gent gaf Dirk Geldof de keynote presentatie over **'Superdiversity as a challenge for social work. Human rights through or beyond the ethnic lens?'**. Begin september presenteerde hij samen met Els De Vos hun paper **'Home in times of superdiversity. What we (do not) know about processes of differentiation of 'feeling at home' in Flanders & Belgium'** op de RGS-IBG Annual International Conference in Londen.

In eigen land schreef Geldof een hoofdstuk over **'Zorg en welzijn in tijden van superdiversiteit'** voor het boek 'Bouwstenen voor een cultuursensitieve zorg- en welzijnsorganisatie', onder redactie van Steffie Jalhay, Philippe Degelin en Melissa Ceuterick. Geldof verzorgde tevens de keynote lezing **'Zorg en welzijn in tijden van superdiversiteit. Divers-sensitief werken als basiscompetentie'** op de boekvoorstelling op 21 april 2016, georganiseerd door VIVO op de campus Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen.

Het **'Basisboek Sociaal werk. Activeren, ondersteunen en verbinden'** door redacteurs Frans Spierings, Marcel Spierts en Ard Sprinkhuizen was in 2016 aan zijn derde druk toe. Daarin schreef Geldof het hoofdstuk **'Sociaal werk in een superdiverse samenleving'**. Het Nieuwsblad vroeg zijn mening voor hun artikel **'Het nieuwe Vlaanderen: een puzzel van 178 nationaliteiten'** van 7 januari 2016. En in de maart-editie van het Tijdschrift voor Coaching publiceerde Dirk Geldof het artikel **'Coaching in een superdiverse samenleving'**.

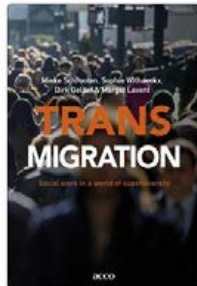
Geldof nam samen met Bea Cantillon en Paul Courtois deel aan het debat **'Hoe ziet de ideale samenleving eruit, nu en in de toekomst?'** op 3 november op de boekenbeurs in Antwerpen. Op Sociaal.Net verscheen op 9 december 2016 het artikel **'Superdiversiteit: the next level'** van Geldofs hand.

Transmigratie

Sophie Withaecx en Dirk Geldof schreven in 2015 samen met Mieke Schrooten en Margo Lavent het boek 'Transmigratie'. Dit kreeg in 2016 een Engelse e-book vertaling: **'Transmigration. Social work in a world of superdiversity'**, uitgegeven door Acco. Withaecx, Geldof en Schrooten schreven samen het artikel **'Transmigration and urban social work: Towards a research agenda'** dat op 23 januari verscheen in de European Journal of Social Work. Bovendien publiceerden deze drie auteurs in de eerste editie van Welwijs van 2016 het artikel **'Leven over grenzen. Transmigratie als uitdaging voor het werkveld'**. Op de TISSA-conferentie in Gent presenteerden Geldof, Withaecx en Schrooten hun paper **'When migration becomes transmigration: New challenges to social professionals'**.

34

Je hebt geretweet
OnderzoekOdisee @OnderzoekOdisee · 22 jun
Resultaten PWO #transmigratie nu vertaald in het Engels!
E-boek via bit.ly/2BMFgr4
#odisee @gezinswetensch

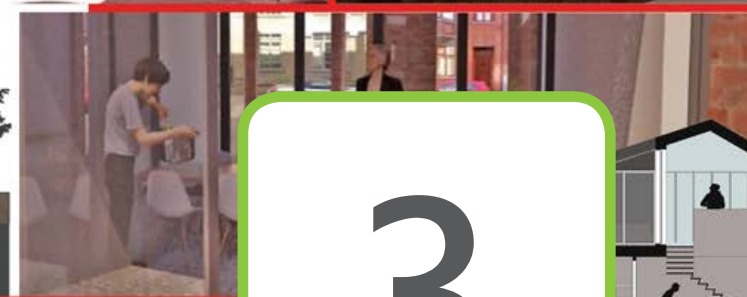
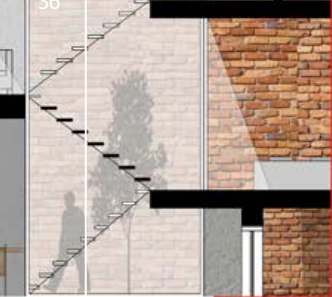
🔍 6 ❤️ 2 ...

In juli 2016 reisden Sophie Withaecx, Dirk Geldof en Mieke Schrooten naar Praag om hun onderzoek voor te stellen. Op de IMISCOE 13th Annual Conference 'Migration and Development' presenteerden ze de paper 'Thinking and acting globally ànd locally? Emerging transnational social work practices in Belgium'.

Dirk Geldof en Sophie Withaecx organiseerden ook mee de internationale expert-workshop 'Social Work with Highly Mobile Populations in Times of Refugee Crisis' van de IMISCOE Research Group 'International Migration and Social Protection op 18 en 19 november in Brussel.

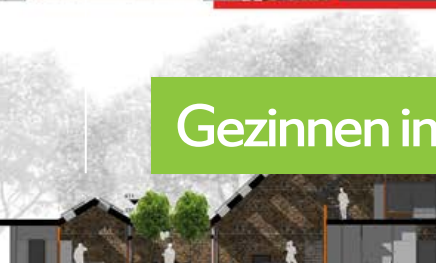
Dirk Geldof lichtte hun onderzoek onder meer toe op de International Intercultural Week van de VIVES-hogeschool op 24 maart 2016, onder de titel 'Social work in times of transmigration and superdiversity'. Op 31 mei reisde hij naar Frankfurt am Main om de lezing 'Transmigration and superdiversity: challenges for social work' te geven voor de International Week Social Work. Begin december was Dirk Geldof te gast in Luzern (Zwitserland), waar hij de workshop 'Superdiversity & transmigration' gaf op de internationale cursus 'Youth & migration'.

3

Gezinnen in de samenleving

Gezinsbeleid

Op dinsdag 20 september 2016 stelden we twee nieuwe publicaties voor: Dirk Luyten presenteerde zijn nieuwe boek **'Bemoeien met gezinnen. Inleiding tot het gezinsbeleid in Vlaanderen'** en Kathleen Emmery stelde de nieuwe online **'Databank van het beleid over en voor gezinnen in Vlaanderen'** voor. We vroegen enkele reacties van Manu Keirse, gezinspolitiek secretaris van de Gezinsbond; Gunter Naets, secretaris Strategische Adviesraad Welzijn, Volksgezondheid en Gezin; en Sarah Vanden Avenne, stafmedewerker Preventieve gezinsondersteuning Kind en Gezin.

HIG @gezinswetensch · 20 sep

Ook beleidsaanbevelingen in boek Bemoeien met gezinnen v Dirk Luyten "Optimaliseren v functioneren v gezinnen moet centraal staan" #beleid

De publicatie '**Bemoeien met gezinnen**' maakt deel uit van een nieuwe boekenreeks waarmee we van start gingen in samenwerking met uitgeverij Garant: '**Gezinnen, relaties en opvoeding**'. De reeks wordt gecoördineerd door Kathleen Emmery, Dirk Luyten, Tanja Nuelant, Kristien Nys en Hans Van Crombrugge.

In het najaar startte het kenniscentrum met de voorbereidingen voor de Dag van het Gezin 2017. Deze zal als thema hebben '**Waarom gezin?**'. Op 11 oktober 2016 werd de probleemstelling besproken op een seminarie. De deelnemers gingen het gesprek aan op basis van teksten van Petruschka Schaafsma (Protestantse Theologische Universiteit Amsterdam), Hans Van Crombrugge en Dirk Luyten.

Kathleen Emmery begeleidde een workshop in de gemeente Zaventem over '**Kind- en jeugdbeleid in lokaal gezinsbeleid**', op 23 oktober 2016. Samen met Dirk Luyten maakte ze deel uit van de werkgroep '**Jong en overal thuis**', ter voorbereiding van de 'Conférentie rond jonge kinderen - De toekomst is jong', die op 6 oktober plaats had.

Onderwijs

'Heeft de islam een plaats binnen de katholieke dialoogschool?'

Die vraag trachtte Hans Van Crombrugge te beantwoorden op de studiedag 'Vol verwachting. Toekomstperspectieven voor de katholieke dialoogschool' op 12 januari 2016. Op 18 februari sprak hij over het thema op Boterhammen in de Orangerie, in Brussel, tijdens zijn lezing 'Islam als tweede taal: Over de plaats en betekenis van islam in de katholieke dialoogschool'.

Niet veel later werd het onderwerp opgepikt door de pers. Het Laatste Nieuws vroeg de mening van Van Crombrugge voor hun artikel van 6 mei: 'Weinig enthousiasme voor plannen van Katholiek Onderwijs met moslims bij experts'.

Hans Van Crombrugge werd nog enkele keren gevraagd te spreken op evenementen in de onderwijssector. Tijdens de tweede editie van het Leiderschapstraject Katholiek Onderwijs Vlaanderen op 23 juni 2016 sprak hij over 'Pedagogisch leiderschap'. Op 29 september nodigde de Karel de Grote-hogeschool hem uit voor de conferentie 'Onschuld in de leerzorg, de leerkracht verbinden met het kind en ouders', waar hij sprak over 'De vergeten vaders. Waar ontmoeten we de vaders in het onderwijs?'. Op 3 november ten slotte gaf hij een lezing op het symposium naar aanleiding van de promotie van Gerrit Heino, in Gouda, over 'De mentor in christelijk hoger beroepsonderwijs'.

Jeugdwerk

Op 15 februari 2016 organiseerden Evelyn Morreel en Kristien Nys samen met Karla Van Leeuwen (KU Leuven) en de afdeling Jeugd van het Vlaamse departement Cultuur, Jeugd, Sport & Media een studienamiddag in de Koninklijke Bibliotheek van België. De resultaten van het onderzoek **'Ouders en jeugdwerk'** werden er voorgesteld in het onderzoeksrapport **'Ouders en jeugdwerk. Ervaringen en verwachtingen van ouders over deelname en betrokkenheid bij jeugdwerk'**. 110 externe deelnemers, o.a. uit jeugdwerk en beleid, waren hierbij aanwezig.

De verschillende workshopsessies hadden plaats onder begeleiding van verschillende onderzoekers van het kenniscentrum, telkens in tandem met een medewerker van het CJSM. Kristien Nys verzorgde de workshop **'Al dan niet deelname aan jeugdwerk'**, Kathleen Emmery was verantwoordelijk voor de sessie **'Samenwerking tussen jeugdwerk en andere sectoren'**, Evelyn Morreel voor de sessie **'Begeleiderscompetenties'**, Hans Van Crombrugge en Karla Van Leeuwen voor de sessie **'Plaats van de thuisomgeving in de jeugdwerking'** en Joris Van Puyenbroeck voor de sessie **'Identiteit van het jeugdwerk'**.

Als aankondiging van de studiedag publiceerden Evelyn Morreel, Kristien Nys en Karla Van Leeuwen een bijdrage in De Bond van 29 januari 2016: **'Welke rol spelen ouders in het jeugdwerk?'**

Evelyn Morreel kwam aan bod in het **VTM-nieuws** van 15 februari. Ook het **VRT-journaal** berichtte over het onderzoek die dag.

Verskillende media reageerden vooral op één aspect, de zogenaamd door ouders 'gewenste' leeftijd van jeugdleiders. In De Standaard verscheen op 15 februari 2016 het artikel **'Meer informatie, rijpere begeleiders'**. Het Nieuwsblad publiceerde **'Ouders bezorgd: "Leiding te jong voor jeugdwerk"'**, en op deredactie.be verscheen een artikel onder de titel **'De ideale leeftijd voor jeugdleiders? 21 jaar'**. De Metro publiceerde een genuanceerder artikel: **'Vooral ouders die geen lid waren van jeugdbeweging maken zich zorgen'**. In De Morgen en Het Laatste Nieuws verscheen **'Ouders bezorgd over te jonge begeleiders bij jeugdwerk'**.

Zowel het Radio 1-programma Hautekiet als De Ochtend besteedden aandacht aan het thema.

De Ambrassade publiceerde op 16 februari een opiniestuk over het onderzoek waarin ze vooral de kracht van het jeugdwerk benadrukken: **'If it ain't broke, don't fix it!'**.

De bekendmaking van de onderzoeksbevindingen lokte niet alleen in de pers reacties uit. In de zitting van het **Vlaams Parlement** van woensdag 17 februari 2016 legden vier parlementsleden hun vragen over deze onderwerpen voor aan de bevoegde minister Gatz, daarin duidelijk geïnspireerd door het onderzoeksrapport.

In de parlementaire zitting van donderdag 9 juni 2016 haalde ook Tine Soens (sp.a) het onderzoek aan bij haar vraag over de financiële drempels die ouders ervaren bij de deelname aan jeugdwerk, en over de informatiekloof tussen ouders en jeugdwerk.

Op het 'Congres Speelpleinwerk: een pact voor de toekomst #Pact2025' van 23 februari 2016 gaf Evelyn Morreel een bijdrage onder de titel **'Wat denken ouders over speelpleinwerk?'**. Zij verzorgde bovendien de deelsessie **'Jeugdwerkers maken de brug'** op de studiedag **'Hoe kijken moslims naar handicap?'** op 29 november.

De campus Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen organiseerde een infodag voor toekomstige studenten Gezinswetenschappen of Psychosociale Gerontologie op 23 april 2016. Kristien Nys en Evelyn Morreel boden hier de workshop '**Mijn vrije tijd, mijn vrijheid?!**' aan.

Het PWO-vervolgonderzoek '**Jeugdwerk & ouders. Ondersteuningskader relatie ouders & jeugdwerk**' ging reeds van start in oktober 2015. Hierin laten Morreel en Nys jeugdwerkers aan het woord over de wijze waarop ze de relatie ouders-jeugdwerk ervaren, waar ze op inzetten, wat ze moeilijk vinden, waar ze ondersteund bij willen worden... De eerste fase van dit onderzoek is afgerond: 541 jeugdbegeleiders vulden de onlinevragenlijst in. De focusgroepen en verdiepende gesprekken staan in 2017 op het programma. Al deze input zal de basis vormen voor een ondersteuningstool die ze samen met jeugdwerkers zullen ontwikkelen. Op de **Netwerkgroep jeugdonderzoek** van het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media op 22 juni 2016 lichtte Evelyn Morreel de opzet van het onderzoek toe.

Meergenerationeel wonen

44

In 2015 gingen we van start met het project **'Samenhuizen van volwassen kinderen met hun ouders'**. Samen met partners maakten we een analyse van verschillende vormen van samenhuizen van ouders met volwassen kinderen, legden we uitdagingen bloot, en formuleerden we concrete aanbevelingen om dit samenhuizen te ondersteunen en te optimaliseren, gericht aan het beleid en aan gezinnen die (willen) samenhuizen.

Het resultaat hiervan was de publicatie **'Zoals het klokje thuis tikt'**, onder redactie van Dirk Luyten, Kathleen Emmery en Eline Mechels, met als doelpubliek beleidsmedewerkers, het werkveld en het middenveld. Dirk Luyten schreef samen met Edith Lodewijckx tevens het hoofdstuk **'Samenhuizen van volwassen kinderen met hun ouders. Situering en evoluties'** en samen met Joris Van Puyenbroeck het hoofdstuk **'Samenwonen met een volwassen kind met een beperking'**. Luyten en Emmery schreven het hoofdstuk **'Familiale solidariteit, relaties, zorg en samenwonen'**, en samen met Luc Lampaert schreven zij **'Ontwikkelingen in Brussel en Vlaanderen'**. De drie redacteuren Luyten, Emmery en Mechels verzorgden bovendien de **'Besluiten en aanbevelingen'**.

Daarnaast publiceerde Miet Timmers binnen hetzelfde project het boek **'Generaties onder één dak'**, met praktische adviezen en tips, gericht op gezinnen die reeds wonen, of geïnteresseerd zijn, in een meergeneratiewoning. In samenwerking met een notaris en een jurist werkte zij enkele tools uit, o.a. het spel Woon- en buurtgehechtheid; het analyseschema voor ruimtegebruik; het schema verzorgingstaken; een model zorgcontract bij meergeneratiewonen... Wie haar boek aankoopt kan deze tools downloaden.

Tijdens de voorbereidingen van deze publicatie, in januari 2016 werd Timmers geïnterviewd voor het tijdschrift Knack over boemerangkinderen.

Op vrijdag 13 mei 2016 werden deze publicaties voorgesteld aan 63 deelnemers op de studiedag **'Zoals het klokje thuis tikt'**, naar aanleiding van de Dag van het Gezin (15 mei). Tegelijkertijd openden we de gelijknamige tentoonstelling, samengesteld door Dirk Luyten, waarin ontwerpen van meergeneratiewoningen van architectuurbureaus en studenten architectuur van de UHasselt werden vertoond.

Op 2 mei 2016 publiceerden Dirk Luyten en Kathleen Emmery een opinie op Sociaal.Net, ter aankondiging van de publicatie en studiedag: **'Hotel Mama. Samenwonen van volwassen kinderen met hun ouders'**. In Brussels Welzijnsnieuws verscheen hun artikel **'Zoals het klokje thuis tikt. Samenhuizen van volwassen kinderen met hun ouders: opportuniteiten en uitdagingen'**. De Tijd publiceerde op 7 mei het artikel **'Jongeren steeds meer en langer op Hotel Mama'** over het onderzoeksproject. In Het Nieuwsblad verscheen op 9 mei het artikel **'Hotel Mama blijft langer open'**. En op de dag van de studiedag zelf, 13 mei, verscheen het artikel **'Anderhalf miljoen Vlamingen wonen samen met ouders of volwassen kinderen'** in Het Laatste Nieuws, en **'1,5 miljoen "nestklevers" en "zorgwoners" in Vlaanderen, hoe pak je dat aan?'** op deredactie.be.

De studiedag en de publicatie **'Zoals het klokje thuis tikt'**, werden gerealiseerd in samenwerking met Kenniscentrum Woonzorg Brussel.

Miet Timmers werd geïnterviewd door De Tijd, voor het artikel **'Zorgen voor je ouders: zet afspraken op papier'** van 7 mei 2016, en was te gast in het Radio 1-programma Hautekiet op 12 mei over **'Meergeneratiewonen: probleem of opportuniteit?'**. Weliswaar interviewde haar voor het stuk **'Zoals het klokje thuis tikt. Generaties onder één dak'** van 13 mei. Timmers gaf bovendien een lezing op de **commissievergadering Wonen** van de Vlaamse Ouderenraad op 26 mei.

TV Limburg nodigde Dirk Luyten uit als gesprekspartner over dit thema in het programma **'Aan tafel'**, dat werd uitgezonden op woensdag 1 juni 2016.

Garant, de uitgever van 'Zoals het klokje thuis tikt', vroeg Dirk Luyten om te spreken op hun Boekenpodium op 13 oktober 2016: **'Over de woonnoden van hedendaagse gezinnen'**. Daarnaast gaven Dirk Luyten en Miet Timmers samen een lezing op de Boekenbeurs, op 9 november: **'Zoals het klokje thuis tikt'**. Ze werden ook beiden geïnterviewd voor het artikel **'Zoals het klokje thuis tikt... Generaties onder één dak'** in het oktobernummer van het tijdschrift Actueel, van de Vlaamse Ouderenraad.

Op 8 december verzorgde Dirk Luyten het referaat **'Buurtzorg in een solidaire buurt: streefdoel of brug te ver?'** op de studiedag **'(H)echte buurtzorg. Het warme netwerk van de toekomst'**.

Familiale bemiddeling

Samen met de vrouwen- en mensenrechtenorganisatie Karamah EU, geleid door moslimvrouwen, organiseerden we in het voorjaar van 2016 de opleiding **'Peaceful lives: Familiale bemiddeling in moslimgezinnen'**. Het programma liep over tien zaterdagen en één woensdagavond tussen 17 februari en 4 juni 2016 op de campus Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen en werd parallel in het Nederlands en het Frans aangeboden.

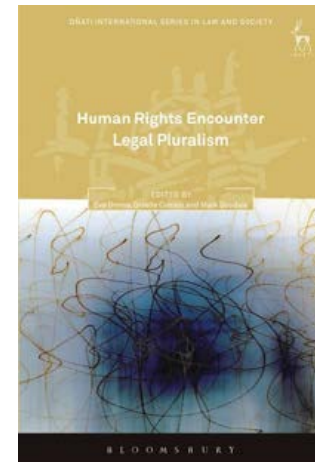
Voor de organisatie van deze opleiding werkten we samen met voorzitter van Karamah EU Kim Lecoyer, die in juni 2016 aan de slag ging als onderzoekster voor het project **'Levensbeschouwing en opvoedingsidealen'** van het kenniscentrum. Karamah EU ontving in november 2016 de Emancipatieprijs van VOEM vzw (Vereniging voor Ontwikkeling & Emancipatie van Moslims), die Kim Lecoyer als voorzitter in ontvangst mocht nemen.

In het kader van haar lopend doctoraatsonderzoek naar niet-statelijke geschiloplossing in moslimgezinnen met een migratieachtergrond, gaf Kim Lecoyer op 15 juni een presentatie aan de doctoral school van de Universiteit Gent: **'A study of internormative legal consciousness in Belgian Muslim families'**. Ze mocht daarnaast reageren op de presentatie 'Comment penser les relations entre musulmans et non-musulmans? Entre conflits, tensions et actions positives' van Brigitte Maréchal op de summer school van Cismoc (Centre interdisciplinaire d'études de l'Islam dans le monde contemporain) op 27 augustus.

Lecoyer reisde naar Rabat (Marokko) voor de internationale workshop 'Mediation and Conciliation' van de Centre Jacques Berque, van 6 tot 8 oktober 2016, waar ze de presentatie **'Family justice, mediation and conciliation processes: The many faces of family dispute resolution in Belgian Muslim families'** gaf.

In Maastricht gaf ze eind november de presentatie **'Insiders' Perspectives on Muslim Divorce in Belgium: A Women's Rights Analysis'**, op de internationale conferentie 'Marital Captivity: Divorce, Religion and Human Rights'. Dit wordt tevens een hoofdstuk in de publicatie 'Human Rights Encounter Legal Pluralism' die in 2017 zal verschijnen, onder redactie van Eva Brems, Giselle Corradi en Mark Goodale.

Daarnaast was Miet Timmers voorzitter en moderator van de studienamiddag **'Gerechtelijke bemiddeling'**, op 15 december aan de Universiteit Hasselt.

Partnerrelaties

3

Tijd voor je relatie

Vlaams minister Jo Vandeurzen lanceerde op 20 oktober 2016 de relatie-ondersteunende campagne **'Donderdag date-dag'**. Daarmee wil hij koppels motiveren om meer tijd te maken voor hun relatie. Hij volgt hiermee een van de adviezen die we formuleerden in ons onderzoek **'Relatieondersteuning in Vlaanderen: wat en hoe?'**, dat dateert van 2013.

Kathleen Emmery zat in de stuurgroep die de campagne adviseerde. Bovendien schreef zij mee aan de website van de campagne www.tijdvoorjerelatie.be, namelijk de tekst bij de tip **'Zet elkaar op de agenda'**. Samen met Ellen Van Houdenhove begeleidt zij momenteel een projectgroep in het tweede jaar van de bacheloropleiding Gezinswetenschappen, om te onderzoeken hoe deze campagne in Vlaanderen ontvangen wordt.

De campagne 'Donderdag date-dag' deed heel wat stof opwaaien, zowel in de Vlaamse als in de Nederlandse media, en kon op voor- en tegenstanders rekenen. De Standaard publiceerde op 20 oktober het artikel **'Maak van donderdag datedag'**. Op 21 oktober brachten ze uitgebreider verslag uit met **'Ga eens veggie eten met je partner'**. Kathleen Emmery en Dirk Luyten kwamen hierin aan het woord over de campagne en de aanbevelingen van het kenniscentrum. Het Radio 1-programma **Hautekiet** weidde zijn uitzending van 20 oktober aan het thema.

Relaties en liefde

Koen Baeten sprak op 15 februari over **'Iemand zien staan. Over Axel Honneths interpretatie van liefde, recht en solidariteit'** voor het Centre for Ethics and Humanism. Op de studiedag van de Belgische School Psychoanalyse op 20 februari 2016 gaf hij de lezing **'Als de partnerliefde verdamp't'**. Samen met Patrick Meurs schreef hij het artikel **'Verder bouwen aan erkenning en vriendschap. Therapeutisch benaderen van de angsten bij het kwetsbare zelf in relatie tot de ander'** voor het Tijdschrift voor Psychoanalyse.

Op 29 april werd hij geïnterviewd voor De Standaard Weekend over de verschillende rollen die geld kan spelen in een relatie, voor het artikel **'De economie van een relatie'**. Het tijdschrift Flair vroeg zijn advies voor een gelijkaardig stuk, **'1 bed, 2 rekeningen?'**, dat op 6 december verscheen.

Seksualiteit

Op 11 maart 2016 werd Koen Baeten uitgenodigd te spreken op het SSPN Landelijk psychologiecongres, hij had het over **'Parafilie en seksuele dysfuncties. Met een knipoog naar het fetisjisme'**. Hij mocht tweemaal les geven voor de Background Educations in Mechelen: op 28 april over **'Filosofie & seksuologie. Over perversies en tederheid'**, en op 8 december over **'Psychologie en seksuologie'**. Die laatste les gaf hij ook op 10 november voor Background Educations in Aalst. Net als het jaar daarvoor werd hij gevraagd een workshop te geven op de T-Day in Antwerpen, over seksuologie, relatie- en gezinsvragen in verband met gender.

Ook rond seksualiteit en nieuwe media geeft Baeten regelmatig vormingen. Het Huis van de Mens nodigde hem op 29 maart 2016 uit om zijn lezing **"'Vreemdgaan met je pc?" Over invloed en gebruik van seksuele (social) media in de partnerrelatie'** te geven. Zijn vorming **'De invloed van nieuwe media op seksualiteitsbeleving bij jongeren'** gaf hij driemaal: op 23 februari voor het Katholiek Secundair Onderwijs Mol, op 19 april voor de Vormingsdag Guislain en op 17 november voor de LOK Kinder- & Jeugdpsychiatrie.

Het Radio 1-programma **Nieuwe Feiten** contacteerde Ellen Van Houdenove om over haar doctoraatsonderzoek te spreken in de uitzending over **'Aseksualiteit is een geaardheid'**.

Liefde en seksualiteit op leeftijd

Het kenniscentrum en de bachelor-na-bacheloropleiding Psychosociale Gerontologie organiseerden op 16 februari 2016 samen de navorming **'Liefde op leeftijd'**, met Ellen Van Houdenhove en Lies Van Assche als lesgevers. Ellen Van Houdenhove werkte samen met Els Messelis, docent in Psychosociale Gerontologie, en Jan Van Velthoven aan het onderzoek **'Seksualiteit in woonzorgcentra'**. Ze publiceerden daarover het artikel **'Seksualiteit in het woonzorgcentrum. Taboe nog lang niet doorbroken'** op Sociaal.Net op 24 maart 2016. Op 30 maart verscheen een artikel hierover in De Standaard: **'Seksualiteit in woonzorgcentra blijft taboe'**.

Op het congres Seksuele Gezondheid van Sensoa op 9 december 2016, verzorgde Ellen Van Houdenhove de bijdrage **'Sexy senioren? Over seksualiteit in het woonzorgcentrum'**.

Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen - HIG
 Gepubliceerd door Lut Verslappen Van Damme (7) · 24 maart · €

Seksualiteit in woonzorgcentra...? Ja, natuurlijk. Seksualiteit en intimiteit horen bij het leven, dus ook in een woonzorgcentrum. Docenten van de opleiding Psychosociale gerontologie vroegen aan 400 medewerkers van Vlaamse woonzorgcentra wat hun ervaringen zijn en waar ze verbetering willen.

Seksualiteit in het woonzorgcentrum – Analyse XL – Sociaal.Net
 © Bas Bogers Sexy senioren Seksualiteit bij ouderen is mogelijk één van de laatste seksuele taboes. We associëren seks nog steeds met jonge en strakke lich...

SOCIAAL.NET

1 079 bereikte personen [Bericht promoten](#)

Leuk Reactie Delen

16 Populaire reacties *

1 keer gedeeld

Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen - HIG
 Gepubliceerd door Eline Mechols (7) · 10 januari · €

In samenwerking met de opleiding Psychosociale Gerontologie bieden we op 16 februari deze navorming aan. We bekijken de uitdagingen van liefdesrelaties voor wie werkt met ouderen, zowel op klinisch als op relationeel vlak.

Navorming: Liefde op leeftijd | Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen
 Op liefde staat geen leeftijd. Sommige 50-plussers hebben al decenniatlang een vaste relatie, anderen stappen op latere leeftijd in een nieuwe relatie. In beide...

HIG.BE

1 547 bereikte personen [Bericht promoten](#)

Leuk Reactie Delen

Carina Van Dyck, Petra Declercq en 17 anderen

1 keer gedeeld

5

Zingeving en ethiek

Prenatale diagnostiek

Sinds 2013 kunnen zwangere vrouwen in verschillende Belgische ziekenhuizen en laboratoria terecht voor een niet-invasieve prenatale test (NIPT), waarmee de foetus op de meest frequente chromosoomafwijkingen wordt getest, zoals trisomie 21 of syndroom van Down.

In haar onderzoek '**Ethische en psychosociale aspecten bij NIPT**' bevroeg Adelheid Rigo via een online enquête vrouwen die bij Gendia, een netwerk van genetische laboratoria, een NIPT-test hebben laten uitvoeren. Ze peilde daarbij naar de besluitvorming om al dan niet voor de NIPT-test te kiezen; de houding ten opzichte van zwangerschapsafbreking indien afwijkingen vroeger in de zwangerschap vastgesteld kunnen worden; en de eventuele morele of sociale druk om te moeten kiezen voor prenatale diagnostiek.

De resultaten werden verwerkt in het artikel '**Noninvasive prenatal testing (NIPT) for fetal aneuploidy: a questionnaire among Dutch couples who underwent NIPT abroad on their own costs**', geschreven door Adelheid Rigo, Hilde Dierickx, Nancy Segers, Charlotte Castenmiller, Annie Vereecken, Patrick Willems (Gendia) en prof. Johan Stuy (VUB).

Samen met prof. Stuy nam Adelheid Rigo deel aan het internationaal colloquium van EACME '30 years of European Bioethics' in Leuven van 8 tot 10 september 2016. Hun abstract **'Parental freedom and prenatal tests: the issue of a non-directive versus directive counselling'** werd aanvaard voor een presentatie en gepubliceerd in het verslag van de conferentie: 'Book of Abstracts'.

Aan de Vrije Universiteit Brussel gaf Rigo een gastcollege op 17 maart 2016: **'Ethische overwegingen bij casussen uit de 'genetic counselling'**.

Ethische vraagstukken

 Odisee Campus Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen
Gepubliceerd door Eline Mechels 19j · 30 augustus ·

'Eigen kind eerst?' Hans Van Crombrugge vandaag in De Standaard over de uitwijzingszaak van Djellza. "Tegen een kind dat hier haar vaderland gevonden heeft, zeggen we dat ze eerst en vooral kind van haar vader is, en dat zij naar haar vaders land moet meegaan. Een vader die zijn dochter zou meenemen naar zijn land van herkomst om het daar uit te huwelijken, beschouwen we daarentegen als een ontvoerder van zijn kind. Ouders die hun kinderen in de strijd mee naar Syrië willen meenemen, zouden we uit hun ouderlijke macht ontzetten. Tegen deze kinderen zeggen we niet dat ze slachtoffer zijn van foute beslissingen van hun ouders. Nee, deze kinderen willen we beschermen tegen hun ouders."

Opinie Hans Van Crombrugge: Eenheid van het gezin?
De Standaard publiceerde op 30 augustus 2016 het opiniestuk 'Eenheid van het gezin? Dan toch niet altijd' van pedagoog en onderzoeker Hans Van Crombrugge. Aanleiding was de uitpraak van staatssecretarissen

HIG.BE

Onderzoekers van het kenniscentrum worden af en toe gevraagd in de media te reageren op bepaalde ethische vraagstukken of dilemma's. Zo vroeg Zeno, het magazine van De Morgen, op 8 oktober 2016 om een reactie van Hans Van Crombrugge over **'Afkicken in de couveuse. Gedwongen anticonceptie'**.

De Standaard publiceerde dan weer een opiniestuk van Van Crombrugge, op 30 augustus, over de 16-jarige Djellza die samen met haar familie zou uitgewezen worden: **'Eenheid van het gezin? Dan toch niet altijd'**.

Kwetsbare gezinnen

6

(Mantel)zorg

Doorheen het jaar 2016 werkten Joris Van Puyenbroeck en Dirk Luyten samen aan het onderzoek **'Woonzorgoplossingen voor personen met een beperking'**, dat ingaat op de mogelijkheden en valkuilen bij het opstarten van een inclusief woonproject door personen met een beperking en hun ouders. Hun onderzoeksrapport **'Inclusieve woonondersteuning voor mensen met een beperking: een verkennende studie'** werd in oktober gepubliceerd en is online te raadplegen.

Van Puyenbroeck publiceerde enkele artikels op Sociaal.Net in de loop van 2016. Zo schreef hij in februari het opiniestuk **'Leven met een handicap is geen ramp'**, dat een reactie was op een opinie van Corrie Timmer in Knack. Hij schreef tevens samen met Jan Steyaert, Benedicte De Koker, Leen Heylen en Jeroen Knaeps het opiniestuk **'Op weg naar een Vlaams mantelzorgplan: Een moedig, nuttig en ambitieus initiatief'**, dat op 5 juli 2016 op Sociaal.Net verscheen.

Joris Van Puyenbroeck gaf in 2016 verschillende bijscholingenv rond Prisma, een handelingsgericht online instrument voor hulpverleners om de draagkracht- en last van mantelzorgers in kaart te brengen. Zo gaf hij onder andere de opleiding **'PRISMA, Een instrument om de draagkracht en draaglast van de mantelzorger van een pmb te evalueren'** op de campus Brussel van Odisee op 8 november, en op het wetenschapsfestival Je Kun(s)t Het op 27 november, gaf hij de workshop **'Prisma in mantelzorg'**.

Zorg en hulpverlening

Op 18 november 2016 hernamen we de bijscholing '**Eigen Kracht-conferenties: de kracht van een methodiek**', die we sinds enkele jaren aanbieden. Eigen Kracht-conferenties vzw werkt volgens een besluitvormingsmodel dat de eigen krachten en verantwoordelijkheden van gezinnen en hun omgeving maximaal aanspreekt. Lesgeefster Mirjam Beyers is zelf bachelor in de Gezinswetenschappen en trainer-supervisor voor Eigen Kracht-conferenties vzw.

Samen met de bachelor-na-bachelor opleiding Psychosociale Gerontologie, die op de campus Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen door Odisee georganiseerd wordt, organiseerden we de nieuwe bijscholing '**Begeleiden van moslimgezinnen bij het levenseinde**'. Deze vorming werd gegeven door Naziha Maher op 8 december.

In 2016 startten we met een nieuw onderzoeksproject in opdracht van Beschut vzw: '**Historiek en identiteit van thuislozenzorg in Brussel**'. Het historisch onderzoek wordt uitgevoerd door Lut Verstappen, het proces van standpuntbepaling wordt begeleid door Joris Van Puyenbroeck. De onderzoeksresultaten zullen in het voorjaar van 2017 voorgesteld worden.

Op de 'Verdiepingsdag Netwerkgericht werken' van Vorming Jeugdhulp op 27 mei 2016 stelden Joris Van Puyenbroeck en Lieven Fierens hun onderzoek '**Netwerkversterkend werken in de jeugdhulp. Perspectief van jongeren en opvoedingsverantwoordelijken**' voor. Dezelfde dag verscheen het artikel '**Netwerkversterkend werken in de jeugdhulp**' op Sociaal.Net dat zij samen schreven.

Van Puyenbroeck zetelde in het panel '**De zorgboerderij als welzijnspartner**' op de studiedag van Cera op 10 november over inclusie van personen met een beperking. Verder leidt hij momenteel samen met Inge Verhaegen van de bacheloropleiding Orthopedagogie het PWO-vervolgonderzoek '**L.link. Netwerkversterkend werken voor mensen met een beperking.**' Op vraag van de Vlaamse Vereniging Personen met een handicap (VFG) werkt hij eveneens aan een longitudinale opvolging van de impact van Persoonsvolgende Financiering op zelfbepaling en doelbereiking.

Klasse publiceerde op 21 november een uitgebreid interview met Patrick Meurs, getiteld '**Kleuters in armoede: hoe maakt de school een verschil?**'.

Professionalisering

7

Professionaliteit in hoger onderwijs

In het kader van het onderzoeksproject **'Professionele identiteit en normatieve professionalisering van de gezinswetenschapper'** hebben Ruben Debusschere en Hans Van Crombrugge, in samenwerking met Loes Houweling van de hogeschool Leiden, het **Onderzoekplatform Opleiding Professionals (OOP)** opgericht. De eerste bijeenkomst, met 25 aanwezigen, had op 11 mei 2016 plaats op de campus Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen.

Voor 'De staat van de pedagogiek', het congresboek van de Vereniging ter Bevordering van de Studie der Pedagogiek (VBSP), schreven Debusschere en Van Crombrugge de bijdrage **'Aandacht als professionele deugd'**. Van Crombrugge publiceerde bovendien op 15 november 2016 een artikel op Sociaal.Net: **'Hoe vorm je cultuurcompetente sociale professionals?'**. Over dat thema verzorgde Van Crombrugge tevens een workshop op het slotevent 'Culturele diversiteit in de jeugdhulp' van Steunpunt Jeugdhulp.

Op 28 december 2016 verscheen het artikel **'Vocation-oriented professional education: between cultivating a talent and hearing the call'** van Van Crombrugge en Debusschere in het internationale tijdschrift Christian Higher Education.

Daarnaast sprak Hans Van Crombrugge op de Inspiratiedag Identiteit van de Associatie KU Leuven over **'Good practice: de Werkgroep Trage Vragen van Odisee'** op 5 januari 2016. Hij sprak tweemaal op de conferentie 'Challenging Vocation in Higher Education' die plaats had op 14 en 15 april 2016; eerst over **'Professional education: talent, being in your element, and vocation'**, en de volgende dag gaf hij de keynote over **'What did you hear in school today? The teacher as mentor in higher professional education'**. Hans Van Crombrugge werd tevens uitgenodigd om een gastcollege te geven op de Evangelische Theologie Faculteit Leuven op 20 april, over **'Vormend onderwijs: presentie en/of Bildung'**.

FamCompass

Joris Dewispelaere werkte in 2016 samen met de Odisee-opleiding Toegepaste informatica om een nieuwe elektronische tool voor het portfolio-instrument **FamCompass** te ontwikkelen. FamCompass brengt de competenties die men verworven heeft in gezinsleven of in het werken met gezinnen in kaart. In de nieuwe tool, die sinds november 2016 klaar is voor gebruik, zijn de resultaten van het onderzoek uit 2015 naar de hervalidering van het instrument in de bacheloropleiding Gezinswetenschappen verwerkt.

De tool kan zowel intern binnen Gezinswetenschappen en andere opleidingen van Odisee, als extern (bijvoorbeeld in interimkantoren, bij de VDAB...) ingezet worden. De tool is beschikbaar in het Nederlands en het Engels met mogelijkheid tot toevoegen van versies in andere talen.

Sociaal ondernemen

De Vlaamse hogescholen en universiteiten werden in 2016 door de Vlaamse overheid opgeroepen om sociaal ondernemerschap op een praktijkgerichte manier te integreren in het curriculum. Joris Dewispelaere werd uitgenodigd om op 9 september 2016 op het netwerkevent 'De weg naar sociaal ondernemen' een workshop te geven: **'Werkpleklers in sociale economie – gevalideerd traject voor professionele bachelors'**. Hierin lichtte hij de verwezenlijkingen en uitdagingen vanuit de opleiding Gezinswetenschappen en het kenniscentrum Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen toe.

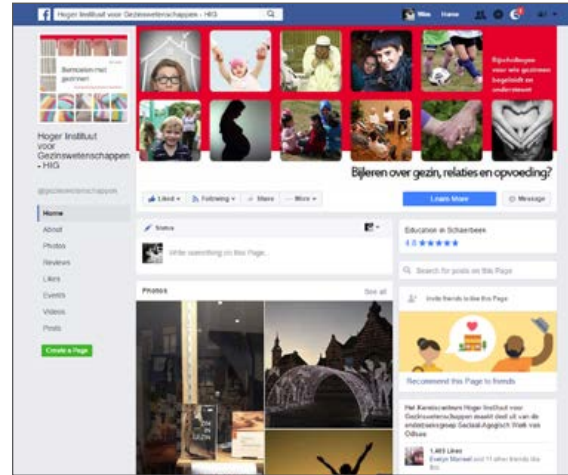
Het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen is een kenniscentrum over en voor gezinnen. We voeren praktijkgericht onderzoek uit naar de leefsituatie van gezinnen en hoe deze beter kunnen worden ondersteund. We publiceren over dat onderzoek en organiseren bijscholingen en studiedagen. Het publieke debat stimuleren en de gezinnen zelf bereiken is ook een van onze doelstellingen. Daarom trachten we op verschillende manieren informatie over onze onderzoeken en activiteiten te communiceren.

De website www.hig.be is onze uitvalsbasis: hier leggen we nieuwe onderzoeksprojecten uit, kondigen we studiedagen en bijscholingen aan, en stellen we onze medewerkers en hun expertise voor. We werken met een thematische opdeling rond onze zeven speerpunten: opvoeding, diversiteit, partnerrelaties, gezinnen in de samenleving, kwetsbare gezinnen, zingeving en ethiek, en professionalisering. Daarnaast delen we, waar relevant, de berichten ook op in functie van doelgroep: kinderen, jongeren, volwassenen of ouderen.

Artikels en activiteiten die op de website gepubliceerd worden, kunnen makkelijk gedeeld worden op sociale media. Zelf delen we deze volop op de Facebookpagina van het kenniscentrum, de Facebookpagina van de campus Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen, en ons Twitter-account. Daarnaast gebruiken we deze kanalen om foto's genomen op onze activiteiten of op de campus te delen, om zelf deel te nemen aan het publieke debat wanneer relevant, en om de publicaties of persoptredens van de onderzoekers van het kenniscentrum in de kijker te zetten. We bereiken 1478 'likers' via de Facebookpagina van het kenniscentrum, 1071 via de Facebookpagina van de campus, en 396 volgers op Twitter.

Via de website kunnen bezoekers zich ook inschrijven voor de nieuwsbrief van het kenniscentrum. In 2016 verstuurden we zo zeven nieuwsbrieven naar onze abonnees waarin onze nieuwste onderzoeksprojecten, enkele opmerkelijke publicaties of acties, en de aankomende studiedagen en bijscholingen in de kijker worden gezet.

Een speciale editie van onze nieuwsbrief verscheen in juli en in september 2016. Daarin presenteerden we enkele van de sterkste en opvallendste bachelorproeven uit de opleiding Gezinswetenschappen en werkveldprojecten uit de opleiding Psychosociale Gerontologie. Sommige eindwerken vonden zo hun weg naar het werkveld en het brede publiek: ze werden opgepikt en verder verspreid door onder meer Psychologies magazine en Thomas, de website over godsdienstonderwijs. Ook het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media selecteerde enkele van deze eindproeven om op te nemen in hun nieuwsbrief 'Jong Geleerd', over onderzoek inzake kinderen en jongeren in Vlaanderen.

In 2008 richtte het kenniscentrum de website Gids voor Gezinnen op. Dit platform biedt informatie en antwoorden aan gezinnen in alle vormen, over thema's van relatievorming en geboorte tot pensioen of palliatieve zorgen. Deze website kreeg in 2016 een volledige make-over en werd opnieuw online beschikbaar gesteld in september.

Sinds 2015 beheert de campus Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen een eigen Instagram-account. Daarop volgen 163 Instagram-gebruikers het reilen en zeilen op de campus. Bij gelegenheid brengen we hier ook activiteiten of publicaties van het kenniscentrum onder de aandacht.

on'naa
HOGESCHOOL

Wie zijn we?

9

Het kenniscentrum

Het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen maakt deel uit van de onderzoeksgroep Sociaal-Agogisch Werk van de hogeschool Odisee. Docenten en medewerkers van de opleidingen Gezinswetenschappen, Psychosociale Gerontologie en andere opleidingen van Odisee werken samen aan onderzoeksprojecten die de inhoud en methodieken van die opleidingen versterken. Studenten participeren vaak in het onderzoek. De resultaten stromen door naar concrete vakken.

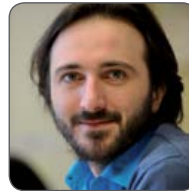
De ondersteuning van gezinnen en de manier waarop we die kunnen verbeteren, staan centraal in al onze projecten. We volgen het gezinsbeleid op de voet en we stimuleren het debat over gezin, relaties en opvoeding.

Odisee hogeschool organiseert 25 bacheloropleidingen in zes campussen op de as Brussel-Aalst-Gent-Sint-Niklaas. Op de Campus Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen in Brussel biedt Odisee de bacheloropleiding Gezinswetenschappen en de banaba Psychosociale Gerontologie aan.

Voor ons aanbod van bijscholingen werken we nauw samen met het Groepscentrum Permanente Vorming van Odisee.

De medewerkers

Adelheid Rigo is doctor in de wijsbegeerte en master in de klinische psychologie. Ze publiceert en voert onderzoek uit over ethische vraagstukken bij prenatale screening en diagnostiek.

Alexandre Reynders is doctor in de bio-medische wetenschappen en master in de sociologie. Zijn onderzoek richt zich op het stimuleren van interlevensbeschouwelijke dialoog en op het ondersteunen van kwetsbare studenten en van ouders van suïcidale jongeren.

Claire Wiewauters is master in de pedagogische wetenschappen, gezins- en orthopedagogiek. Ze publiceert en geeft vorming over emoties en ontwikkeling van kinderen en jongeren, en over het perspectief van kinderen en jongeren bij gezinstransities.

Dirk Geldof is doctor in de politieke en sociale wetenschappen, en bachelor in de wijsbegeerte. Hij publiceert en geeft vorming over superdiversiteit en transmigratie.

Dirk Luyten is doctor in de sociale wetenschappen en master in stedenbouw en ruimtelijke planning. Hij voert onderzoek uit naar gezinsbeleid en woonbeleid.

Eline Mechels is master in de sociologie. Ze is stafmedewerkster voor het kenniscentrum en werkt mee aan de Dag van het Gezin, Diversi-Date en de Gids voor Gezinnen.

Ellen Van Houdenrove is master in de psychologie en in de seksuologie, en doctor in de biomedische wetenschappen. Ze is stafmedewerkster voor de banaba Psychosociale Gerontologie en doet onderzoek naar relaties en seksualiteit bij ouderen.

Evelyn Morreel is master in de pedagogische wetenschappen, sociale agogiek. Ze werkt als onderzoekster rond het thema ouders en jeugdwerk.

Hans Van Crombrugge is doctor in de pedagogische wetenschappen. Zijn onderzoek richt zich op opvoedingsondersteuning en pedagogie, op de rol van levensbeschouwing in gezinsrelaties, en op normatieve professionaliteit.

Joris Dewispelaere is doctor in de psychologische wetenschappen. Hij werkt rond professionalisering en met zijn onderzoek naar nieuwe onderwijsleeromgevingen creëerde hij tools als FamCompass.

Joris Lambrechts is master in de educatieve studies en bachelor onderwijs in lichamelijke opvoeding. Zijn onderzoek richt zich voornamelijk op (invloed van ouders op) jeugdsport.

Joris Van Puyenbroeck is doctor in de orthopedagogie. Hij onderzoekt voornamelijk vraaggestuurde ondersteuning van mensen met een beperking; ouder wordende personen met een verstandelijke beperking; en inclusieve en informele zorg.

Kathleen Emmerly is master in de criminologie. Zij is coördinatrice van het kenniscentrum. Ze volgt jaarlijks het gezinsbeleid in Vlaanderen op en werkt mee aan onderzoek over contactbreuk na scheiding en over relatieondersteuning.

Katrien Symons is doctor in de sociologie en master in de seksuologie. Zij doet onderzoek naar het sociale media-gebruik bij jongeren, online contactrisico's, en de ouder-kind communicatie hierover.

Kim Lecoyer is master in de sociale en interculturele psychologie, in de Arabistiek en Islamkunde, en in wereldgodsdiensten. Ze doet onderzoek naar islamitische opvoedingsidealen.

Koen Baeten is doctor in de wijsbegeerte en master in de familiale en seksuologische wetenschappen. Hij publiceert en geeft lezingen over partnerrelaties en seksualiteit.

Koen Ponnet is doctor in psychologie en master in industrieel ondernemen. Hij doet onderzoek naar risico- en probleemgedrag bij adolescenten en volwassenen, met aandacht voor kwetsbare groepen, zoals armoederisicovolle gezinnen.

Kristien Nys is doctor in de pedagogische wetenschappen. Haar onderzoek spitst zich toe op opvoedingsondersteuning, kwetsbare gezinnen, en opvang en vrije tijd.

Leen De Clercq is bachelor in het maatschappelijk werk, master in de orthopedagogie, en volgde een academische lerarenopleiding. Ze werkt mee aan het project *Diversi-Date*.

Lut Verstappen is master in de hedendaagse geschiedenis en in vrouwenstudies. Zij is communicatie- en stafmedewerkster, coördineert het programma van bijscholingen en voert onderzoek naar thuislozenzorg.

Miet Timmers is master in de geschiedenis met bijkomende diploma's in bedrijfskunde en duurzame ontwikkeling. Ze publiceert en geeft vorming over bemiddeling en intergenerationeel werken.

Patrick Meurs is doctor in de psychologie en master in de familiale en seksuologische wetenschappen. Hij geeft vorming en publiceert over hechting en cultuursensitieve hulpverlening.

Ruben Debusschere is master in sociale en culturele antropologie en master in de geschiedenis. Hij werkt aan een onderzoek over normatieve professionaliteit.

Sophie Withaecx is master in de wijsbegeerte, in de Afrikaanse talen en culturen, en in internationale politiek. Ze publiceert en geeft lezingen over transmigratie.

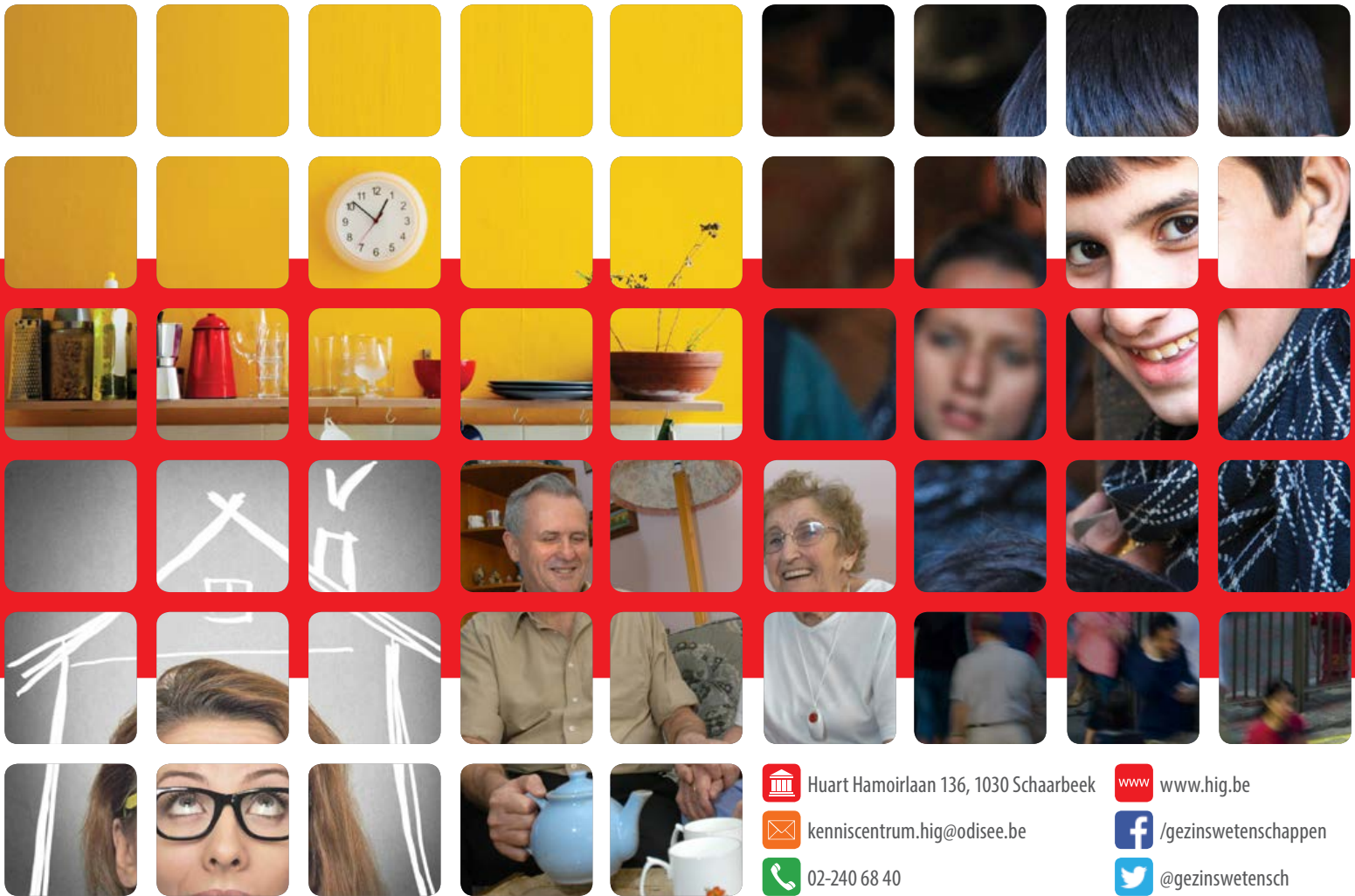

Tanja Nuelant is master in de sociologie. Ze is de studiegebieddirectrice voor het Kenniscentrum Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen en de opleidingen Gezinswetenschappen en Psychosociale Gerontologie.

Niet te missen in 2017

- 9 maart Studiedag 'Omgaan met kinderen en jongeren uit (vecht)scheidingssituaties' - Vormingscentrum Guislain, Gent
- 10 maart Bijscholing 'Generaties onder één dak: hoe blijft het gezellig?' - Campus HIG, Schaarbeek
- 17 maart Bijscholing 'Ethiek en begin van leven. Ethische kaders voor prenatale diagnostiek' - Campus Waas, Sint-Niklaas
- 30 maart Voorstelling resultaten 'Historiek en identiteit van thuislozenzorg in Brussel' - De Markten, Brussel
- 21 & 28 april Bijscholing 'Hooggevoelige kinderen opvoeden en kinderen hooggevoelig opvoeden' - Campus HIG, Schaarbeek
- 5, 12 & 19 mei Bijscholing 'Islamitische visies op relaties en opvoeding' - Vormingscentrum Guislain, Gent
- 15 mei Dag van het Gezin 'Waarom gezin?' - Campus HIG, Schaarbeek
- 1 juni Voorstelling resultaten 'Jongeren online!' en vormingspakket 'Veilig online', i.s.m. de Gezinsbond - Campus HIG, Schaarbeek

 Huart Hamoiriaan 136, 1030 Schaarbeek

 www.hig.be

 kenniscentrum.hig@odisee.be

 /gezinswetenschappen

 02-240 68 40

 @gezinswetensch